

GŁOS NARODU

NR. 230. — ROK XL.

PONIEDZIAŁEK
28 SIERPNI 1933.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA I DRUKARNIA KRAKÓW, ULICA SW. KRZYŻA L. 11
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 147.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata, zniżona dla naukowców i artystów ludowych	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
	z odroczeniem	bez odroczenia				
Miesięcznie	6.20 zł.	5.70 zł.	6.20 zł.	9.50 zł.	5.70 zł.	

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie konserwuje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Redukcja urzędników państwowych od kwietnia przyszłego roku.

W prasie stołecznej od paru dni kursowały pogłoski według których, czynniki rządowe projektują 10-procentową redukcję urzędników państwowych w całym kraju. Że zamiar taki rzeczywiście istnieje świadczy o tem doniesienie prorzadowego lwowskiego „Słowa Polskiego”. Mianowicie w ostatnim numerze „Słowa Polskiego” czytamy: „Od kilku dni kursuje w Warszawie pogłoska o zamierzonym przeprowadzeniu redukcji personalnej wśród urzędników państwowych, w wysokości około 10 procent w stosunku do zatrudnienia obecnego.

Jak nam udało się zbadać u źródła, po przeprowadzeniu rozmów z miarodajnymi czynnikami Rady Min. i Min. Skarbu, wiadomość ta nie jest pozbawiona realnych podstaw. Ministerstwo Skarbu, jak corocznie, wystosowało przed 3-ma tygodniami okólnik do wszystkich ministerstw i urzędów państwowych w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1934-35. Przy tej okazji Ministerstwo Skar-

bu położyło silny nacisk na konieczność dalszych oszczędności w budżecie państwowym. Wobec tego, że pozycja uposażeń urzędników stoi na naczelnym miejscu w budżecie zaczęto czynić konieczne ograniczenia również w wydatkach personalnych. Ministerstwo Skarbu zdaje sobie sprawę z wielkich trudności gospodarczych i z faktu, że jakakolwiek obniżka pensyj urzędniczych byłaby niezmiernie trudna, koniecznym będzie przeprowadzenie redukcji osobowych w wydatkach personalnych.

Jak z tego wynika redukcji personalnej wśród urzędników państwowych spodziewać się należy od 1-go kwietnia 1934, tj. od chwili wejścia w życie nowego budżetu.

Obecnie wszystkie ministerstwa i urzędy państwowe opracowują techniczne możliwości wspomnianych redukcji personalnych oraz rozpatrują w jakim kierunku pójdzie ta redukcja, czy dotknie urzędników etatowych, czy też nietatowych.

Darem ehcą pozyskać Hindenburga.

NOWA POSIADŁOŚĆ ZIEMSKA DLA ZWYCIĘZCY Z POD TANNENBERGU.

Berlin, 27 sierpnia. U stóp pomnika poległych w bitwie pod Tannenbergiem w Holsztynie (Hohenstein) odbyła się dziś uroczystość wręczenia Hindenburgowi aktu państwowego, nadającego mu za zasługi wojenne posiadłość ziemską. Uroczystość ta odbyła się z wielką fanfaronadą przy udziale najwyższych władz państwowych prowincjonalnych, liczących oddziałów sztabowych i tysięcznych tłumów hitlerowskich. Mowy hołdownicze wygłosił m. in. Goering i Hitler.

W toku przemówienia premier pruski Goering odczytał akt nadający Hindenburgowi, jako zwycięzcy bitwy pod Tannenbergiem na własność wielką domenę Langenau i obszary leśne Preussenwald, olbrzymiego obszaru ziemskiego przyległego do Neudeck, dotychczasowej posiadłości Hindenburga, celem utworzenia wielkiego dobra rycerskiego rodziny Hindenburgów. Kancelarz Hitler po wygłoszeniu wielkiej mowy hołdowniczej na cześć „zwycięzcy z pod Tannenbergu” odczytał akt państwowy, na mocy którego dobra rodziny Hindenburgów zwolnione zostają od wszelkich podatków, jak

długo posiadłości te znajdują się w rękach potomków męskich rodziny Hindenburga.

Ojciec św. do episkopatu niemieckiego.

Ogłoszona została odpowiedź Ojca św. na adres hołdowniczy konferencji episkopatu niemieckiego w Fuldzie. W liście swym Papież porusza m. in. sprawę Akcji katolickiej i zaznacza, że stale podkreślał jej doniosłość.

W dalszym ciągu listu wskazuje Ojciec św. na znaczenie chrześcijańskiego wychowania młodzieży i daje wyraz ufności, że życie społeczne oparte zostanie na zasadach chrześcijańskich, a wtedy Chrystus naprawdę będzie Królem serc ludzkich. Z katolicyzmu płynie siła wierności i posłuszeństwa wobec prawowitej władzy zarówno kościelnej, jak i świeckiej, siła która jest kamieniem zgodnego współdziałania jednostek i narodów. Jako zadatek łask Bożych dla urzęczywienia wielkiej idei Chrystusowej udziela Pius XI w zakończeniu swego orędzia błogosławieństwa apostołskiemu biskupom i wiernym. (KAP).

Program pobytu w Polsce ks. prym. Serediego.

Kraków. (KAT). Dnia 30 b. m. w środę przybywa do Krakowa JE. ks. kardynał Justynian Seredi, prymas Węgier. Na dworcu powitają dostojnego gościa JE. ks. metropolita krakowski, przedstawiciele władz oraz organizacji grodu podwawelskiego. Ks. prymas Węgier zamieszka w pałacu arcybiskupa. W godzinach wieczornych prezydium miasta wyda obiad na cześć ks. prymasa i gości węgierskich. We czwartek rano o godz. 8 odbędzie się uroczyste nabożeństwo na Wawelu, celebrowane przez ks. kardynała, poczem nastąpi zwiedzanie miasta i pamiątek historycznych. W południe P. Prezydent Rzpltej będzie podejmował ks. prymasa śniadaniem na Zamku królewskim na Wawelu. W godzinach południowych ks. prymas w towarzystwie ks. metropolity zwiedzi Wieliczkę i okolice Krakowa. Po obiedzie w ścisłym gronie u ks. metropolity krakowskiego, odbędzie się na Wawelu rano na cześć gości węgierskich, wydany przez P. Prezydenta Rzpltej.

W piątek dnia 1 września o godz. 21 ks. prymas Węgier przybędzie do Warszawy, gdzie na dworcu zostanie powitany przez JE. ks. kardynała Kakowskiego, duchowienstwo, przedstawicieli władz i organizacji katolickich. Ks. kardynał Seredi zamieszka w pałacu arcybiskupa. W sobotę po złożeniu wizyt oficjalnych obaj księża kardynałowie udadzą się do Wilanowa, celem zwiedzenia wystawy pamiątek po królu Janie Sobieskim, poczem kwiaty Kościoła będzie podejmował śniadaniem właściciel Wilanowa hr. Branicki. W godzinach wieczornych JE. ks. kard. Kakowski będzie podejmował ks. prymasa Węgier obiadem, poczem duchowienstwo warszawskie złoży hołd dostojnemu gościowi.

W niedzielę ks. kardynał Seredi będzie zwiedzał kościoły warszawskie, instytucje oraz będzie podejmowany przez poselstwo węgierskie.

W poniedziałek dn. 4 września ks. prymas Węgier uda się do Poznania, gdzie będzie gościem JE. ks. kardynała prymasa Hlonda.

Polski jacht „Dal” na Bermudach.

London, 27 sierpnia (PAT). Agencja Reutersa donosi, że na wyspy Bermudskie przybył jacht polski „Dal”, którego załoga składa się z trzech oficerów marynarki wojennej polskiej por. Bohomolca, por. Witkowskiego i por. Świeciborskiego. Jacht, który opuścił Plymouth w Anglii w dniu 15 lipca, przybył do Bermudów dziś rano, przebywszy bardzo ciężką podróż przez Atlantyk. Szczególnie w ostatnich dniach załoga polskiego jachtu musiała walczyć z burzą, która nawiedziła zachodnią część Atlantyku. Wichura zwałał maszt i... Załoga łodzi jest wyczerpana i przemęczona walką z wichurą i falą. „Dal” po dokonaniu niezbędnych reperacji udaje się w dalszą drogę do Stanów Zjednoczonych. Załoga jachtu zamierza odwiedzić Chicago.

UDZIAŁ POLSKI W MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI KOŚCIELNEJ W RZYMIE.

Rzym, 27 sierpnia (PAT). W grudniu br. odbędzie się w Rzymie międzynarodowa wystawa sztuki religijno-kościelnej (Arto Sacra). Na wystawie tej Polska reprezentowana będzie głównie w działach grafiki i architektury kościelnej. Dział ten organizuje Tow. Szerzenia Polskiej sztuki wśród obcych. Poza tem udział w wystawie wezmą stale mieszkający w Rzymie artyści: Antoni Madejski, rzeźbiarz, p. „Zyzyt-Lednicka, rzeźbiarka i J. H. Rozen, artysta malarz.

KONDOLENCJE OJCA SW.

z racji śmierci posła japońskiego w Warszawie. Z powodu zgonu śp. ministra Franciszka Kawai, posła japońskiego w Warszawie, z Watykanu nadeszła na ręce JE. Ks. Nuncjusza Marnaggi depeza następującej treści:

„Zasmucony w ojcowskim sercu zgonem śp. ministra Kawai, Jego Świątobliwość wyraża żywe współczucie małżonce i córkom zmarłego, którym przesyła wyrazy pociechy i błogosławieństwo apostołskie.

Kardynał Pacelli”.

KONDOLENCJE Z POWODU TRAG. ZGONU POSSA.

Berlin, 27. 8. (PAT). Z powodu tragicznej śmierci Reinhardta Possa, jednego z najwybitniejszych lotników niemieckich, charge d'affaires polski w Berlinie radea Wyszyński wystosował dziś pismo kondolencyjne do p. v. Neuratha, ministra spraw zagranicznych Rzeszy.

TRAGICZNY WYPADEK KAPLANA W ALPACH.

W Alpach Cyllertąńskich zginął w dniach ostatnich tragiczną śmiercią ks. prałat Józef Lennartz, duszpasterz katolickiej kolonii niemieckiej w Medjolanie, w 63 roku życia.

Zwłoki śp. ks. Lennarta znalazł jego przyjaciel, prof. Bosin, w sąsiedztwie przełęczy Pfunderer (na zachód od doliny Pfitscher) przy t. zw. „Sandlöchel”. Jak wykazały badania i śledztwo, ks. Lennartz spadł z wysokości mniej więcej 20 metrów i poniósł śmierć na miejscu. (KAP).

Zwycięstwo polskich kawalerzystów w Rydze.

Ryga, 27. 8. (PAT). W Rydze zakończył się międzynarodowy zawody hipiczne. — W przedostatnim dniu odbyły się najważniejsze konkurencje o t. zw. puchar narodów i puchar Lotwy. Waleczyły 4 ekipy po 4 jeźdźców każda. Zwyciężył zespół polski, który zdobył najmniejszą ilość punktów karnych. Pierwsze miejsce w ogólnej punktacji Polska w składzie kpt. Biliński, por. Pohorecki, por. Ruciński i por. Czerniawski. Warto podkreślić nieoportowe zachowanie się publiczności niemieckiej, która wyraźnie akcentowała swoje niezadowolenie z zawodów i rozstrzygnięć. Mimo to Niemcy przegraly, zajmując drugie miejsce w ogólnej punktacji z 12-ma punktami karnymi. We wtorek drużyna polska wyjeżdża do Tallina, gdzie weźmie udział w międzynarodowych zawodach hipicznych.

KRAKOWIANIN ZDOBYŁ MISTRZOSTWO EUROPY NA REGATACH MIĘDZYNAR.

Budapeszt, 27. 8. (PAT). W niedzielę przy pięknej pogodzie i lekkim wietrze odbyły się w Budapeszcie biegi finałowe w regatach międzynarodowych o mistrzostwo Europy. W biegu jedynek pierwsze miejsce zajął polski wioślarz Verey z Krakowa, zdobywając w ten sposób mistrzostwo Europy. Polski zawodnik prowadził przez cały czas w pięknym stylu. Na mecie publiczność zgotowała mu gorącą owacją.

ROZGRYWKI LIGOWE.

Warszawa, 27. 8. (PAT). W dniu dzisiejszym odbyły się następujące spotkania o mistrzostwo Ligi: W Siedlcach KS 22 Strzelec pokonał Garbarnię 3:2 (3:1); we Lwowie Pogon wygrała z Cracovią 3:1 (2:1).

Warszawianka — Podgórze 2:2.

W grupie B walczyły wczoraj w Krakowie o spadek z Ligi K. S. Warszawianka z klubem Podgórze. Wynik był remisowy 2:2.

Wyniki konkursu modeli latających.

Poznań utrzymuje się na I-szem miejscu. Wczoraj zakończył się Ogólnopolski konkurs modeli latających na Błoniach krakowskich. Wyniki są następujące:

Amatorzy: Klasa A. 1) Laferski M. — Poznań 526 pkt. 2) Sularz M. — Kraków 526 pkt. 3) Przybylski St. — Poznań 111 pkt. Klasa B. 1) Stempień M. — Poznań 981 pkt. 2) Stempień M. — Poznań 948 pkt. 3) Gawrak M. — Kraków 532.8 pkt. Klasa C. 1) Wesołowski St. — Warszawa 1145 pkt. 2) Sularz

M. — Kraków 1091 pkt 3) Stempień M. — Poznań 955 pkt.

Instruktorzy: Klasa A. 1) Pokiziak Al. — Lwów 586 p. 2) Pokiziak Al. — Lwów 572 p. 3) Kurasz W. — Poznań 259 p. Klasa B. 1) Sularz Eug. Kraków 1123 p. 2) Sularz Eug. Kraków 733 p. 3) Pokiziak Al. — Lwów 537 p. Klasa C. 1) Grajeta Bol. — Poznań 2305 p. 2) Błaszczyński K. — Warszawa 1443 p. 3) Błaszczyński K. — Warszawa 1223 p.

Nagrodę za najlepszy model uzyskał B. Grajeta z Poznania; nagrodę za najlepszy czas otrzymał St. Wesołowski z Warszawy oraz B. Grajeta z Poznania. Nagrody pocieszenia przypadły: Wład. Rzewuskiemu z Łodzi i J. Pietrowowi z Wilna. Nagrodę honorową LOPP-u za największą ilość punktów i najlepsze wyniki uczniów otrzymał instruktor Bol. Grajeta z Poznania. Nagrodę wreszcie dla najmłodszego zawodnika uzyskał Jagiello (lat 14) ze Lwowa.

NA 3 LATA.

Ja już podawaliśmy twającą od paru dni rozprawa apelacyjna w Krakowie przeciwko kasjerowi kolejowemu, Herlingerowi, który sjarżeniawierzył na szkodę P. K. P. około 32.000 zł. zakończyła się w sobotę dn. 26 bm.

Oskarżony Herlinger został skazany na 3 lata więzienia bez zawieszenia, podczar gdy wyrok poprzedni opiewał na 18 miesięcy ciężkiego więzienia z zawieszeniem na przeciąg at trzech.

Herriot w Kijowie.

Kijów, 27 sierpnia. (PAT). Dziś rano przybył do Kijowa Herriot wraz z delegacją francuską. Na dworcu powitali gości francuskich przedstawiciele miejscowych władz oraz delegacji komisariatu spraw zagranicznych. Po krótkim wypoczynku goście udali się na zwiedzenie miasta.

„SKOMERCJALIZOWANY CHLEB W SOWIETACH.

Moskwa 27 sierpnia (PAT). W Noworosyjsku rozpoczęto sprzedaż chleba w sklepach państwowych po cenach skomercjalizowanych. Otwarto tam 40 nowych punktów sprzedaży. W Jarosławiu nad Wołgą otwiera się 18 sklepów z pieczywem.

Ceny skomercjalizowane wyższe są przeciętnie dwukrotnie od ceny chleba sprzedawanego na kartki, ale w porównaniu do cen istniejących w tak zwanym „wolnym obrocie” niższe są trzykrotnie.

W Moskwie na rynku prywatnym kilo chleba kosztuje 6 rubli. W sklepach skomercjalizowanych 2 ruble. Za kartkami można dostać w cenie 80 kopiejek.

Rzeczy ciekawe

„CZY TO PAŃ JEST LOBBY LADE?”

Londyński „News Chronicle” dla ożywienia numeru w czasie sezonu ogórkowego wymyślił Lobby Lade’a.

Lobby Lade objężdża plaże angielskie; „News Chronicle” zamieszcza codziennie fotografie swojego tajemniczego emisariusza i opisuje dokładnie wszystko, co będzie Lobby robił na plaży. Czytamy np.:

„10 rano; przyjazd do Hamsgate, przechadzka po Chatamstreet; od 10.30 do 11.30 spacer po Haystreet i w porcie. Od 11.50 do 13 przejażdżka na żaglowcu; od 13 do 14 lunch w jednej z restauracji nadbrzeżnych, etc. etc.”

Aby otrzymać obiecaną przez redakcję premię 10 funtów, czytelnik „News Chronicle” winien podejść do Lobby Lade, pokazać mu numer „News Chronicle” i oświadczyć:

— Pan jest Lobby Lade? Żądam premii wyznaczoną przez „News Chronicle”.

Jeśli korespondentowi uda się danego dnia wymknąć śledzącym go amatorom premii, nagroda 10 funtów zostaje dodana do premii za dzień następny i t. d. aż do chwili, gdy ktoś z publiczności złemaskuje Lobby. W ten sposób miss Jackson udało się otrzymać w Brighton premię 40-funtową. W ciągu 1 dni Lobby udawało się wymknąć z rąk goniących za nim premjowiczów.

Codziennie Lobby opowiada na łamach swego dziennika o wszystkich przygodach, jakie mu się wydarzyły w ciągu dnia. Feljtony jego, napisane żywo i dowcipnie, zajmują całe szpalty „News Chronicle”. Konkurs na obywatelstwo prowadzenie wśród plażowiczów, a gonitwa za Lobby Lade stała się ulubionym sportem na plażach angielskich. M. K.

KOBIETY O KTÓRYCH NAJWIĘCEJ PISANO. Na półkach księgarskich ukazało się siedem bibliograficznych Tomów K. F. o kobietach, o których najwięcej pisano. Autor stwierdza, iż największą liczbę książek, artykułów, broszur, poezji poświęcono księżniczkom, które stały się głośne i sławne wskutek nieszczęść i doświadczeń losu; następnie z kolei miejsce zajmują kobiety o zbrodniczych popędach, intrygantki, awanturnice. Najwięcej może miejsca poświęcono Marji Antoninie, niezszelowej królowej Francji. Liczbę samych tylko książek o niej oceniamy w roku 1892 na 260 zgórą. Po niej następuje Dziewica Orleańska, której poświęcono 150 dzieł, na trzecim miejscu znajduje się Maria Stuart z cyfrą 140 książek. Bardzo dużo pisano o Marji Teresie, Elżbiecie angielskiej, Katarzynie II, Marji Medici.

Humor.

Śluzne pytanie. Szef do niezbyt gorliwego pracownika: — Czy miał pan już jakiś wypadek podczas pracy?

Pracownik: — Nie. Ale dlaczego pan o to pyta?

Szef: — Ponieważ obawia się pan tak roboty.

Od soboty, dnia 26 bm. w kinoteatrze „SZTUKA”

Sensacyjny przebój, najnowszej produkcji światowej. Arcydzieło zdumiewające rozmachem i oryginalnością.

Transatlantic

uroczka kocietka **Greta Nissen**

Wspaniały dramat, którego emocjonująca akcja rozgrywa się na łodzi w salonach luksusowego parowca na pełnym morzu. Niebawala technika. Rewelacyjna wystawa. Spłot tajemniczych komplikacji. W rolach głównych: bożyszcze kobiet! 100-procentowy mezczyzna **Edmund Lowe** pełna wdzięku **Lois Moran**, czarująca **Myrna Loy** Film ten ukazuje prawdziwe życie Ameryki bez osłonek.

Zbiegły prezydent Kuby Machado

Wraz ze swą strażą przybłą, z w. „porca”. Zemsta tłumy po ucieczce Machady skierowała się w pierwszym rzędzie właśnie przeciw tym gwardzistom.

Dziś i codziennie

„WANDA”

w teatrze światłym

Strapański film wrzawy. Śmiechu, łezka porwujących melodyj ekscentrycznych przygód i arcykintnych awanturk reżyserji słynnego KAROLA LAMACA

BABY

Najdowcipniejsza i najweselsza komedia muzyczna. — W rolach głównych przemila **Anny Ondra** orar 100% **Andre Roanne** trzpiotka, filutera amant film. Szalony wir zdarzeń i wypadków — niezwykle komiczna sytuacja. Ośniewająca przepychem wystawa. — Ponadto w programie najnowszy tygodnik Foxa **Pozzatek** w dniu powsz. o g. 5.

o 9.10 w niedzielę o g. 3 popoł. Ceny miejsc niższe. Sala centralnie chłodzona

Przed sądem. Sędzia: Czy pani jest zamężna? Świadek: Tak, 2 razy. Sędzia: Ile pań ma lat? Świadek: 23. Sędzia: Czy także 2 razy?

Przy zmianie adresu prosimy PT. Prenumeratorów o łaskawe podanie dotychczasowego adresu.

Radio.

Wtorek, 29 sierpnia 1933 r.

Kraków, (312.8) G. 11.50 Program na dz. bieżący; 11.57 Sygnal czasu, hejnał; 12.05 Płyty; 12.25 Transmisje z Warszawy; 12.35 Płyty; 12.55 Transmisja z Warszawy; 13.00 Płyty; 15.25 Transmisja z Warszawy; 15.35 Płyty;

Antonетки
Rothe^{go}
FABRYKA PIERNIKÓW
KRAKÓW
STAWKOWIKA

17.00 Światlica strzelecka; 17.15 Transmisja z Warszawy; 19.05 „Stary Kraków”; 19.20 Rozmaitości komunikaty; 19.35 Program na dzień następny; 19.40 Transmisja z Warszawy; W przerwie o 21.00 krakowskie wiadomości bieżące; 22.00 Wiadomości sportowe; 22.05 Recital śpiewaczy; 22.35 Transmisje z Warszawy i Ciechocinka.

Lwów, (380.7) G. 15.45 Lwowska chwilka L. O. P. P.; 17.00 „Listy i programy”; 21.00 Komunikat lwowskiej dyr. kol.

Warszawa, (1411.8) G. 7.00 Sygnal czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”; 7.05 Gimnastyka; 7.20 Płyty; 7.30 Dziennik poranny; 7.35 Płyty; 7.52 Chwilka Gospodarstwa Domowego; 7.55 Program na dzień bieżący; 11.57 Sygnal czasu, hejnał; 12.05 Transmisja koncertu popularnego 12.25 Przegląd prasy 12.38 Komunikat meteorologiczny; 12.35 Dalszy ciąg koncertu; 12.55 Dziennik południowy; 14.55 Płyty 15.05 Wiadomości bieżące; 15.10 Komun. Inst. Eksport; 15.15 Płyty; 15.25 Komunikat gospodarczy; 15.35 Płyty; 15.45 Chwilka lotnietza i przeciwwagowa; 15.50 Płyty; 15.55 Kom. Urz. Wych. Fizyczna; 16.00 Płyty; 17.00 Skrzynka pocztowa; 17.15 Polska muzyka taneczna; 18.15 Odczyt p. t.: „W warsztatach Gdyni”; 18.35 Recital śpiewaczy; 19.05 Muzyka lekka 19.20 Rozmaitości; 19.35 Program na dzień następny 19.40 „Na widnokręgu”; 20.00 Koncert; 22.00 Muzyka taneczna; 22.25 Wiadomości sportowe; 22.35 Wiadomości meteorologiczne i komunikat policyjny; 22.40 Dalszy ciąg muzyki tanecznej.

Katowice, (408.7) G. 15.05 Kom. gospod.; 16.30 Recital śpiewaczy; 17.00 Audycja dla dzieci.

Wszelkie przybory szkolne

poleca

Skład papieru i galanterji

Michał Słomiany

Kraków,

ul. Stawkowska 24.

Fisharmonjum Metner Lipski z dwoma klawiaturami oraz klawiaturą pedałową nadającą się do kaplicy lub kościoła okazynie sprzeda Helena Smolarska skład fortepianów, Kraków ul. Szewska L. 9.

Wytwórnia umeblowane 3 pokoje, sypialnia, jadalnia, gabinet lub salonik do wynajęcia Straszewskiego 2 parte lewo od 3 — 5.

Celem uregulowania nakładu prosimy o jak najrybniejsze uregulowanie prenumeraty

H. RIDER HAGGARD.

51

„Zbudzeni ze snu”.

— Przyjaciele, czy chcecie dowiedzieć się czegoś z przeszłości mojego narodu?

— Chętnie — rzekł niewzruszony Bastin — ale wolalby, aby to nastąpiło na świeżym powietrzu.

— To niepodobnieństwo — odpowiedziała. — Tutaj lub nigdzie. Stańcie przy mnie! Nie ruszajcie się i zachowujcie się spokojnie! Rozpetam siły, które mogą okazać się niebezpiecznymi.

ROZDZIA XIII.

Wizje przeszłości.

Zaprowadziła nas poza posąg i wskazała miejsce, gdzie mieliśmy pozostać. Połem stanęła naprzeciwko nas w pozie człowieka, mającego wygłosić odczyt i przez pewien czas trwała w bezruchu. Wpatrując się w jej twarz, spostrzegłem na niej znowu ten wyraz nadludzkiej siły, który mnie swego czasu tak uderzył. Oczy jej błyszczały dziwnym ogniem, jej włosy iskrzyły się, jakby cała jej istota przenikała jakąś nadziemską moc. Potem przemówiła:

— Pokażę wam najpierw naród nasz w dniu chwały. Patrzcie!

Spojrzelśmy i stopniowo wielka przestrzeń w głębi abisydy napelniła się postaciami. Były one zrazu niewyraźne i mgliste, trudne do odróżnienia i oddzielenia. Potem stały się tak rzeczywistymi, że Tomek zawarczał i gdybyśmy go nie uspokoił kop-

nięciem, zacząłby głośno szczeleć.

Ukazała się nam cudowna scena. Ujrzelśmy pałac z białego marmuru, a przed nim wielki dziedziniec, kąpiący się w potokach słonecznego światła. Nawprost schodów pałacowych, pod wspaniałym baldachimem, siedział na tronie król, z koroną na głowie i wspaniałych szatach. W rękę dzierzył wysadzane klejnotami berło. Był to piękny mezczyzna w średnim wieku, wokół którego stali w jaskrawych szatach, dworzanie. Wachlowało go kilka młodych kobiet, a po stronie prawej i lewej ale nieco w tyle siedziały inne, piękne i przystrojone klejnotami kobiety, które były, jak się zdaje, jego żonami lub córkami.

— Jeden z świeżoukoronowanych Królów Dzieci Madrości przyjmuje hold świata — rzekła Yva.

W chwili, kiedy to mówiła, ukazali się przed tronem, idąc jeden za drugim, inni królowie, gdyż wszyscy mieli korony i berła. Każdy z nich kleknął u stóp tronu i ucałował nogi tego, który na nim siedział, składając na ziemi berło i podnosząc je dopiero na dany znak przed odejściem. Królów tych musiało być prawie pięćdziesięciu, mezczyzna należących do rozmaitych ras i typów, białych, czarnych, żółtych i czerwonych.

Potem ukazali się ich ministrowie, niosący dary ze złota i drogich kamieni, które składali naprzeciw tronu. Przypominam sobie, że zauważyłem jeden szczegół. Jakiś starzec ze sparaliżowaną nogą pokłonił się i upuścił dary na ziemię tak, że rozsypały się na dużej przestrzeni. Jego usiłowania zebrania rozrzuconych przedmiotów były tak nieudolne, że pobudziły śmiech na tronie władcy do śmiechu. Wspominam o tem, aby podkreślić, że to, co widzieliśmy, było wistocie scena z przeszłości. W przeciwnym razie nie umieszczaliby jej w pokazie,

jako zbyt mało znaczącej i banalnej.

Nie, to było życie, życie prawdziwe, coś, co się wistocie przytrafiło. A i następne sceny nosiły piętno rzeczywistości. Był tam między innymi przegląd wojsk. Piechota maszerowała, pewne oddziały z mieczami i oszczepami, chociaż była to chyba broń dla ozdoby, inne z rurami, podobnymi do dmuchawek dzikich, których przeznaczenia nie znałem. Nie było armat, ale jakieś wozy, naładowane worami, zapakowanymi w siki. Były to prawdopodobnie zbiorniki gazów trujących. Widziałem i oddziały jazdy na koniach, różniących się nieco od dzisiejszych, o krótszych i grubszych nogach, z wygiętymi sztykami i dzikiemi oczyma. Przypuszczam, że i to wojsko miało znaczenie tylko ornamentacyjne. Potem, na długich machinach jechali ludzie, przybrani w rodzaj pancerzy, z których sterczały tylko ich ręce i nogi. Maszyny te, przypominające z wyglądu długie biczyki, jechały z wielką szybkością, chociaż nie umiem powiedzieć, jaka była ich siła popędowa. Na każdej z nich znajdowało się czterdziestu ludzi, siedzących parami, uzbrojonych w małą lecz widocznie śmiertelną broń, która przypominała z wyglądu pomarańczę. Inne, podobne maszyny wiozły od czterdziestu do stu par żołnierzy.

Najbardziej zaciekawili mnie jednak maszyny latające. Była ich wielka liczba. Niekiedy przybływały grupami, jak dzikie gęsi, niekiedy pojedynczo, niekiedy w linjach i szwadronach, z łącznikami i wywiadowcami, w pewnej, określonej odległości jedna od drugiej. W największych siedziało najwyżej czterech ludzi, ale były one niezwykle szybkie i ruchliwe. Co więcej, latały jak plaki, poruszając skrzydłami, ale i w tym wypadku nie mogłem określić, skąd biorą siłę popędową.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Krajobraz, podróże, turystyka.

„Mur płaczu“ na Orlej Perci.

Z poziomu jednego metra nad powierzchnię morza udałem się stałym zwyczajem pod Giewont na poziom 800 m. Postanowiłem przejść „Orlą Percę“.

Do Kuźnie pojechaliśmy fiakrem, a góral licząc się z kryzysem, zadowolili się istotnie bardzo umiarkowaną ceną 2 zł. Wpływa na to umiarkowanie też swoją drogą konkurencja autobusów, który za opłatą złotego oł osoby, odwozi stale gromadki turystów do Kuźnie. Restauracja w Kuźnicach, nie obsługiwana już niestety przez dawno „czepczulki“, ale prowadzona po dawnemu wzorowo, zawsze jest pełna gości, zatrzymujących się tu czyto w drodze na bliższe i dalsze wycieczki, czy też w powrocie z gór.

Z Kuźnie szliśmy nową ścieżką zbudowaną przed paru laty niemal na sposób parkowy, zaopatrzoną w ławeczki wikłowe na punktach wypoczynkowych. Mimo tablic wzywających turystów, by chodzili tylko ścieżką, a nie niszczyli zagajników, stanowiących przecież prywatną własność, mnóstwo, zwłaszcza młodzieży turystów i turystek skraca sobie drogę skrótami przez tereny wzbronione. Niestety czynią to też chłopcy w mundurkach skautowskich, którzy powinni świecić przykładem zdyscyplinowania i karności.

Droga do schroniska na Halę Gąsienicową trwa przy wolnym marszu, w słoneczny dzień, niespełna 2 i pół godziny. Mimo jej względnej krótkości powstało przy niej w tym roku samorzutnie około 10 „stacji posiłkowych“, na których nie tylko juchasi, ale i przedsiębiorcy z Zakopanego sprzedają mleko, czekoladki i owoce. Mimo wielkiej ilości turystów niepodobna, by wszyscy oni mogli dużo zarobić, ale kryzys zmusza ich do takich prób zarobkowania. Jedną kobietę wywindowała nawet na wysokość 1500 m. olbrzymi samowar, zapraszając turystów na herbatę. Dawniej zaledwie jeden, lub dwóch juchasów donosiło do ścieżki turystycznej parę dzbanków niefałszowanego, kwaśnego mleka, dziś konkurencja i konieczność zarobkowania wpłynęła na pogorszenie jakości mleka. Ale turysta z reguły jest spragniony, więc wszystko mu smakuje...

Po wyjściu na Halę Gąsienicową niezwykle widok uderzył mnie pod prywatnym schroniskiem, popularnie „Bustrysi“. Przy stołach przed schroniskiem i na werandzie siedziało około 30 osób, posiłkujących się hulaśliwie, co najmniej połowa z nich w strojach kąpielowych, przeważnie niearyjskiej przynależności rasowej. Niestety ze smutkiem i z głębokim niesmakiem zauważyłem, że ta „moda“ znalazła zwolenników częściowo i wśród naszej młodzieży, ale wprost odrażające wrażenie sprawił na mnie starszy, siwy pan, o prawdziwie sarmackim zawieszonym w sobie, siedzący wśród tej czerechy nago, bo zaledwie w tzw. „zwiniakach“!... I on się chce opalać! Ale nie uważa, że w tym kostiumie byłoby mu o wiele lepiej do twarzy zdale od schroniska wśród koso-drzewiny. Amatorzy opalania w górach, jeśli już chcą konieczności używać tej przyjemności, powinni mieć na tyle poczucia taktu i przyzwoitości, by ten proceder uprawiać opodal od schronisk i ścieżek, a nie narzucać się swym nierzad bardzo i to bardzo nieszczególnym wyglądem reszcie publiczności.

W schronisku P. T. T. nowa, niemiała niespodzianka. Zjadłem ze swym towarzyszem wcale niezły obiad, a z piwem i czarną kawą rachunek nasz wyniósł około 8 zł. Jakież jednak było moje zdumienie, gdy niezależnie od tej sumy kazano nam dopłacić po 20 gr. od osoby za wstęp do schroniska, wręczając nam drukowane „bilety wstępu“. Zjeżdżałam wiele schronisk w różnych krajach, nigdzie się jednak z opłatą tego rodzaju nie spotkałam; byłaby ona uzasadniona jako opłata od gości, którzy zajmują miejsca w schronisku a konsumują wyłącznie własne zapasy. Jest jednak niestosowna, gdy się ją ściągają od gości, którzy po kilka złotych płacą za konsumpcję. Bilety nasze miały numer około 6.500, a więc schronisko uzyskało w tym sezonie ładny dochód 1.300 zł., za co? — przecież nie za świeże powietrze, bo w źle wietrzonym schronisku był zaduch niemal nie do wytrzymania.

Ale spieszymy się, bo na Orlą Percę jeszcze daleko, kto wie, co nas jeszcze po drodze czeka? Przy Czarnym Stawie od szeregu lat brak małego schroniska w którym dawniej pokrzepiałam się herbatą. Jak mnie objaśniła Bustrycka spalili je „zidy“, niegwałtowny naleźycie ogniska, które rozdmuchane wiatrem objęło cały budynek.

W Czarnym Stawie paru młodzieńców zajmowało kąpiel i zabawiali się rzucaniem kamieni do stawu. Niewinna w gruncie rzeczy zabawa, ale wywołała ostry protest jakiegoś tu-

rysty taternickiego, który w surowych słowach skarcił te ich rzekomo niesto-owną igraszkę, ale na całe uzasadnienie, dlaczego nie należy rzucać kamieni do wody, mógł podać jedynie całkiem niewystarczający argument, że tym sposobem przyspiesza się naturalny proces zasypania stawów tatrzańskich.

Z nad Czarnego Stawu ruszyliśmy ku Zawratowi, by tym najpopularniejszym szlakiem dostać się na Orlą Percę. Droga ku Zmarzłemu Stawowi ulepszona częściowo w ostatnich roku przez stworzenie wariantu z przejściem po kłamrach po gładkiej skale. Nad Zmarzłym Stawem gromadki turystów, w których róż-gwarze rozbrzmiewały raz po raz niemieckie wyrazy. Ucieszyliśmy się, że tyłu niemieckich gości poznaje polską część Tatr, niestety wstuchawszy się bliżej przekonaliśmy się, że to niemieczyna lokalna z Nalewek i Kazimierza. Chcąc uniknąć tego towarzystwa, skierowaliśmy się więc ku ścieżce w lewo, by zacząć Orlą Percę od Koziej Przełęczy, ale gdyśmy za pół godziny znaleźli się w Koziej Dolinie, stwierdziliśmy znowu dzięki jej do-konałej akustyce, że pod Kozią Przełęczą „entuzjastycznie“ ustrzymuje nasz jakiegoś napolultrane towarzystwo sjonistyczne, i tu więc droga się nam zamknęła.

Trzeba było więc skierować się dalej na lewo ku ścieżce wiodącej na Granaty, skoro skontrolowana przez nas dotąd część Orlej Perci przedstawiła się nam jako palestyński „mur płaczu“. Istotnie mniej uczęszczana ścieżka z

Koziej Dolinki na Granaty okazała się aż do szczytu pustą; szliśmy z rosnącą nadzieją, że udało się nam odszukać rdzennie polski kawałek Orlej Perci. Znalazłszy się na pierwszym, a następnie na drugim z kolei szczycie Granatów, zauważyliśmy na 3-cim t. j. głównym szczycie barwne towarzystwo złożone z kilku osób, rozmawiające po polsku. Radeś, nasza nie miała granic; warto było wspiąć się na wysokość 2250 m. Do szeze parę skoków, parę przejść, znaleźliśmy się w objęciu domniemanym rodaków. Lecząc wnet przysło złudzenie: „mur płaczu“ siegał do Granatów i z pewnością dalej aż po Krzyżacę; grupa, która przed nami „zdobyła“ szczyt Granatów okazała się tylko o tyle przyzwolona od grup z Zawratu i Koziego Wierchu, że mieszkające w Polsce, mówiła językiem gospodarzy kraju.

Przygnębieni smutnem odkryciem, po małym posiłku, podążyliśmy żywo drogą powrotną na nad Czarny Staw i na Halę Gąsienicową, zamykając uszy na dolatujący nas zewszad mimimy szwargot niemiecko-kazimierski. A gdy na tzw. „Karczmišku“ zaszła nam droga jeszcze jedna gromadka około 8-miu żydów mówiących wyzywająco po niemiecku, a wśród nich zauważyliśmy dwie dobrze nam znane z Krakowa fizjognomie, nie mogliśmy się już powstrzymać i mijając ich krzyknęłam „Heil Hitler“! Pożaliła to pierunijaca.

Po tym incydencie podziłiliśmy już niemal jak w niecieczce do naszego pensjonatu, który ma na froncie odważny napis: „przyjmuje się tylko zdrowych chrześcijan“.

W nocy majaczyło się nam ciągle o „murze płaczu“ w górach...
Dr. St. G.

Propagandowa akcja turystyczna.

Kilkumiesięczne przygotowania Wydziału turystycznego Min. Komunikacji do zorganizowania zimowego turystycznego sezonu narciarskiego są na ukończeniu. Organizacja idzie w kierunku zainteresowania polskimi terenami narciarskimi zagranicą, a zwłaszcza tych krajów, których rzeźba terenu nie pozwala na uprawianie sportów zimowych (Holandia, kraje bałtyckie).

Projektuje się np. zorganizowanie dla gości z zagranicy specjalnego pociągu pod nazwą „Lux narciarski“, złożonego z samych wagonów sypialnych. Zorganizowane również będą wymienne pociągi narciarskie z Austrią.

Wydział turystyki przygotowuje wydawnictwa o sportach zimowych i terenach narciarskich w Polsce. Teksty tych wydawnictw drukowane są w 9 językach obcych.

W związku z powyższą akcją, wydział turystyki organizuje w jesieni ruchome stoisko propagandowe, które będzie objeżdżało te państwa, w których istnieje możliwość wzbudzenia zainteresowania sezonem zimowym w Polsce.

Celem ścignięcia turystów z krajów bałtyckich najprawdopodobniej już w najbliższym czasie stacja graniczna Turmont uznana zostanie jako wjazdowa stacja turystyczna. Pozwoli to niewątpliwie licznym rzeszom społeczeństwa lotewskiego i estońskiego na odwiedzenie Polski w zimie. W sprawie tej toczą się już rozmowy na temat zorganizowania specjalnych wycieczek.

Ruchoma wystawa turystyczna.

Uznając jak najszersze warstwy turystów zagranicznych zapoznać z pięknem Polski, jej krajobrazem, etnografią i zabytkami. Wydział Turystyki M. K. organizuje w jesieni r. b. ruchome stoisko propagandowe, które będzie objeżdżało te państwa, w których istnieje możliwość wzbudzenia zainteresowania Polską.

Specjalnie intensywna propaganda ma być zorganizowana na terenie Holandji, gdyż w społeczeństwie holenderskim istnieje wyjątkowo duże zainteresowanie folklorem polskim. Ze względu na coraz bardziej serdeczne stosunki łączące Polskę z Holandją, należy się spodziewać, że akcja propagandowa na tym terenie wyda odpowiednie rezultaty.

Wystawa foto-raficzna

W jesieni r. b. ma zostać otwarta w Warszawie, staraniem Wydziału Turystycznego w Min. Komunikacji, Wystawa Fotograficzna, mająca za główny cel zapoznać ogół naszego społeczeństwa z pięknem Karpat w szacie zimowej. Ponieważ teren ten jest już od dawna fotografowany przez najlepszych w Polsce fotografów pejzażystów, jak Sienkowski, Zolniewski, prof. Leukiewicz ze Lwowa i wielu innych, należy się spodziewać, że wystawa stanie na wysokości zadania pod względem artystycznym i propagandowym.

Zdobycie niedostępnego szczytu w Dolomitach.

Z Alp dochodziły nas dotychczas wieści tylko o katastrofach i to niezmiernie licznych w tym sezonie. O jakichkolwiek zdobyciach było głucho. Dopiero ostatnio rozeszła się wiadomość o zdobyciu nadzwyczaj trudnego, niedostępnego do tej pory północną ścianą szczytu „Grosz Zinne“ w Dolomitach. Wiadomość zelektryzowała alpinistów, a nawet wywołała powątpiewanie u niektórych, którzy znają z widzenia tę gładką ścianę, dumnie sterczącą. O zdobycie tego szczytu kusili się napróżno od kilku lat najwybitniejsi alpinści. Przedsięwzięcie to niesłychanie trudne, mogące skończyć się łatwo śmiercią, udało się dwóm przewodnikom alpejskim braciom Józefowi i Angelo Dina, oraz znanemu wspinaczowi Emilowi Comici. — Zdobywanie szczytu trwało trzy dni. Śmiałkowicie zmuszeni byli dwa razy zawracać z drogi do schroniska i na drugi dzień ponawiać atak, forsując w niektórych odcinkach centymetr za centymetrem. Temu igraniu ze śmiercią przyczyniły się z sąsiednich szczytów tłumy turystów, którzy po udanej wyprawie zgotowali zwycięzcom entuzjastyczne przyjęcie. Bracia Dina zabrali z sobą na tę wyprawę 240 metrów liny, 150 metrów grubego sznurka, 90 kutych specjalnie haków i 50 silnych, grubych wikł, tak zwanych karabinków.

Ruch wydawniczy

„Z OKIEN WAGONU“. Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych w Krakowie wydała schematycznie opracowane trasy turystycznych odcinków kolejowych, obrazujące panoramę obserwowaną przez podróżnych w czasie jazdy z okien wagonu. Dotychczas ukazały się dwa wydawnictwa odcinka Kraków—Zakopane i Kraków—Krynica w cenie 10 groszy za sztukę.

KINOTEATR
DZWIĘKOWY

„Ś W I T“

DOM KATOLICKI
PRZY UL. STRASZEWICKIEGO 10

Dzisiaj po raz pierwszy w Krakowie!
Program podwójny. Znamienny film sens. z czasów gdy „Zachód“ był „Zachodem“ p. t.

Sobowtór Słynny Cow-boy. Ulubieniec publiczności.
KEN MAYNARD

Obraz pełen niecodziennych, krew w żyłach i rozróżnych przygód w wetsii angielskiej.

Egzotyczny obraz wytwórni „SOWKINO“ p. t.:

Serce Azji Film ten. to cudowna podróż do zaszarowanego zakątka świata: Afganistanu

Dwa wyświetlenia w dnje powsz. o godz. 5:30 i o 7:45 W niedziele i święta także o godzinie 3:30
Uwaga! Dnia 1 września br. tracą ważność wszystkie legitymacje wolnego wstępu wydane w roku 1932. Nowe legiti. ważne od 1 września 1933 wydać za zgodz. się Zarząd kina „Swit“

Wytyczne gospodarki w Tatrach.

Dwie ważne konferencje. — Rozbudowa schronisk po stronie polskiej i czechoskiej. — Poprawienie szlaków i znakowań. Budowa nowego „dworca Tatrzańkiego“ w Zakopanem. — Rezerwat w partii Reńszczycey. — Współpraca polsko-czechosłowacka.

W ub. miesiącu — jak donosi ostatni „Przebieg Turystyczny“ — odbyły się dwie ważne konferencje w Zakopanem i Szczyrbskim Jeziorze, które ustaliły wytyczne gospodarki w Tatrach. Pierwsza konferencja odbyta w Zakopanem zgromadziła członków komisji międzyodziałowej tatrzańkiej P. T. T. z przesłaniem Osieckim, wiceprezosem dr. Goetlem i dyr. Malickim na czele. Poza tem brały w tej konferencji udział kluby zainteresowane sprawami gospodarki w Tatrach, z delegatem P. Z. N. w osobie p. inż. Ramzy na czele.

Ustalono przedewszystkiem w zakresie rozbudowy schronisk następujący plan: rozbudowę schroniska w Iliciu Stawach Polskich, przesunięcie schroniska T. T. N. z Kalatówek na halę Kondracką, rozbudowę schroniska na halę Pysznę oraz stworzenie gospody w dolinie Kosieli-kirj.

Jeżeli chodzi o budowę i znakowanie ścieżek, to przedewszystkiem postanowiono poprawić szlak zawratowy i przejście przez Świsłowe do Morskiego Oka, poprawić część szlaków, a część znowu skasować. Na Podtatrzu postanowiono kontynuować szlakowanie ścieżek oraz współpracować z P. Z. N. i T. K. N. (Tow. Krzewienia Narci.) w zakresie rozbudowy sieci stacji turystycznych.

W dziale ochrony przyrody uchwalono iść dalej ścisłe ręką w rękę z Państw. Radą Ochrony Przyr. Dalej postanowiono stworzyć rezerwat w partii Wołoszyn—Koszyca—Pańszczyca. Najwięcej uwagi w tym dziale poświęcono sprawie stworzenia t. zw. straży górskiej. Wystąpiono też przeciwko niepożądanym objawom jak: straganami, plaga fotografów w górach oraz przygodni muzykanci.

Druga konferencja w Szczyrbskim Jeziorze zgromadziła delegatów kom. tatr. P. T. T. i analogicznej komisji K. Cz. S. T. P. T. T. Uzasadniono szereg wspólnych planów, decydując, że raz do roku odbywać się będzie zjazd plenarny dwóch wydziałów polskiej i czechosłowackiej komisji. Obie strony reprezentowane będą przez 4 osoby. Najbliższe zebranie oznaczono na 8 października w Zakopanem.

Postanowiono traktować wszystkie urządzenia pod kątem stworzenia przyszłego Parku Narodowego w Tatrach. W Starym Smokowcu (Czesi postanowili zbudować wielki „dworzec tatrzański“ dla turystów, rozbudować schronisko w dol. Koprowej, stworzyć stację w Zdziancu. Popradzie i Szczyrbskim Jeziorze, dalej schroniska w dol. Raczkowej, Bystrej, Cichej, dom noclegowy na Polanie pod Wysoką oraz cały szereg schronów.

Przyjęto do wiadomości ukończenie ścieżki na płd. stronie Tatr t. zw. magistrali ponad t. zw. „cestą swobodną“. Dalej uznano konieczność wydania wspólnej broszury, zawierającej nomenklaturę polską i słowacką Tatr i Podtatrza.